

RINK - MEDALJEN

Af dr. scient. *Helge Larsen*

Den 15. december 1893 døde Hinrich Johannes Rink, den mand hvis virksomhed næst efter Hans Egedes har sat sig de dybeste og mest varige spor i Grønland.

Naturvidenskabsmand af uddannelse rejste Rink til Grønland i 1848 for at undersøge mulighederne for en udnyttelse af de grønlandske mineraler, og selvom hans egentlige opgave ikke førte til noget større positivt udbytte, så var de 3½ år, han tilbragte i landet, alt andet end resultatløse. I videnskabelig henseende var det vigtigste resultat hans klassiske undersøgelser af indlandsisen og isfjordene, der nedfældedes i en afhandling „Om Isens Udbredning og Bevægelse over Nordgrønlands Fastland“, men også for grønlændernes fremtid kom dette besøg til at spille en overordentlig stor rolle.

På sine rejser i Grønland kom han i nær kontakt med befolkningen. Han rejste med grønlændere, han boede hos dem og lærte deres problemer og vanskeligheder at kende, og han fik en dyb indsigt i og respekt for deres oprindelige kultur. Drevet af en til kærlighed grænsende interesse for grønlænderne gik han ind i administrationen, først som kolonibestyrer og inspektør i Julianehåb og senere i Godthåb for til slut, i 1871, at ende som direktør for Handelen.

Han tilbragte ialt 21 somre og 16 vintre i Grønland, og såvel her som i København arbejdede han utrættelig for at forbedre grønlændernes kår. Blandt hans store fortjenester skal nævnes oprettelsen af forstanderskaberne, forgængerne for de senere kommune- og landsråd og altså begyndelsen til grønlændernes kommunale selvstyre; han oprettede i 1857 Det grønlandske Bogtrykkeri og var ophavsmanden til *Atuagagdliutit*, Grønlands første avis, der i år har 100 års jubilæum.

Uhyre flittig som han var, fik han også tid til at drive videnskabelige studier, der efterhånden gik mere og mere over i etnografisk, folkloristisk og lingvistisk retning. Som den alsidige begavelse han var, nåede han også på disse områder at blive den førende. Han var således den første, der fremsatte en på videnskabelige undersø-

Den nyindstiftede Rink-medalje.

gelses baseret teori om eskimokulturens oprindelse, en teori, der den dag i dag ikke helt kan afvises.

For at ære mindet om grønlændervennen, administratoren og videnskabsmanden Hinrich Rink har Det grønlandske Selskabs bestyrelse på et møde den 4. februar 1960 indstiftet en medalje, der bærer hans navn. Medaljens udførelse er resultatet af et snævert samarbejde mellem billedhuggeren Claes Lorentzen og den grønlandske forfatter og kunstner, Jens Rosing.

Medaljen kan tildeles personer, der, som Rink, på fremragende måde har bidraget til Grønlands udforskning eller har udført et påskønnelsesværdigt og uegennyttigt arbejde til gavn for grønlænderne.